

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI

Nr. 6 (320)

11. veebruaril 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—
 Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek.	Kr. 40.—	1/4 lehek.	Kr. 10.—
1/2 „	20.—	1/8 „	5.—
1/3 „	13.50	1/16 „	2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Dadashev, Kriminaalaegumisest. 2) Meieaja kurjategijatest. 3) M. Morrison, Kriminaal-
 asjade apelleerimisest ja kasseerimisest. 4) Põhiseid rahvusvahelise läbikäimise koolest. 5) Suu-
 satamisest. 6) Ametlik osa. 7) Kuulutusi.

Kriminaalaegumisest.

A. Dadashev.

(Lõpp.)

Asudes nüüd teise aegumise liigi juure, s. t. nagu seaduses väljendatud „kus kuriteo kordasaatmise päevast määratud aja jooksul süüdlane pole tehtud kindlaks, jälgimise peale vaatamata“ (n. s. § 158). Tuleb tähendada, et maksva seaduse tekst võib sünnitada selle tarvitamisel palju raskusi. Kõigepealt on siin ebaselge, mis mõistab seadus süüdlase „kindlakstegemise“ all. Kahtlemata ainult üht, et sel sõnal pole siin seda tähendust, mida antakse talle tihti teistel juhusel. „Süüdlane on kindlaks tegemata“ räägitakse ka sageli sel korral, kui süüdlast küll tuntakse, kuid ta pole leitud. Siinkohal antakse sellele sõnale muidugi ainult see mõte, et uurimisel jäi selgitamata, kes nimelt on antud kuriteo kordasaatja, süüdlase mitteleidmine aga, vaatamata sellele kui kaua otsimine

kestnud, ei saa kutsuda esile aegumise tarvitamist.

Kuidas aga saab kindlaks määrata, kas süüdlane oli kindlaks tehtud või mitte. Eeluurimisel võib omandada säärane kindlakstegemine täiesti selge kuju: kohtu-uuriija määrus, kellegi süüalusena juuretõmbamiseks, võiks olla vastuvaidlematuks tõenduseks, et süüdlane on tehtud kindlaks. Kuid alati ei toimita eeluurimist. Ta puudub mitte ainult rahu-kogule, vaid ka ringkonnakohtule allu-
 vasis asjus, sest juhustel, kui süüdlast ei ähvarda õiguste äravõtmine, võib prokurör esitada asja kohtule ka eeluurimise-
 seta (kr. kp. s. § 545). Meil võib aga iga asja juures prokurör minna mööda uurimisest.

Viimane asjaolu toob esile küsimuse mitte ainult sellest, missugusest silmapil-

gust tuleb lugeda kurjategija kindlakstehtuks, vaid ka teise küsimuse: kas tuleb lugeda süüdlase kindlakstegemise esimeseks momendiks kohtu-uurija määruse tegemist isiku süüalusena asja juure tõmbamiseks, või saabub see silmapilk juba varem. Sest kui ühe ja sama asja juures uurimise toimimine oleneb vaid prokuröri äranägemisest, siis võib ka süüdlase kindlakstegemise momenti, ühe ja sama kuriteo ja isiku suhtes, lahendada mitmesugustel alustel. Esimesel juhusel on „avalikukstegemise“ momendi tõenduseks vastav määrus, mille alusel teatav isik süüalusena asja juure tõmmatakse, kuna teisel juhusel võib seks osutada mingi muu asjaolu. Kui võtta õigeks teises küsimuses seda asjaolu, s. t. kui prokurör seab kokku süüdistusakti ülestunnistamise põhjal uurimist toimimata, et süüdlase avalikukstegemise tõendusalluseks võib olla ülestunnistamine, siis tuleb pidada õigeks, et see fakt ise peab olema samaks tõenduseks ka eeluurimisel. Tähenatud arutlused sunnivad aga mõtlema, nagu ei võiks ülestunnistamine olla süüdlase kindlaksmääramise tõenduseks. Esiteks seepärast, et viimane kaugeltki igakord ei selgita, kes nimelt on saatnud korda kuriteo, ja teiseks säärase selginemise juures viimane ei oma mingit vormi, mille järele võiks otsustada, kas kurjategija on kindlaks tehtud või mitte.

Pidades silmas ettetoodud arutlusi, arvan isiklikult, et kuriteo aegumise küsimuse otsustamise juures (esimene aegumise liik) omab mõõduandva tähtsuse see asjaolu: kas oli omal ajal alatud juurdlust, uurimist või mõnd muud sarnase tähtsusega toimingut või mitte; et otsustada aga seda, kas oli kurjategija tehtud kindlaks omal ajal või mitte, tuleb võtta arvesse, kas oli keegi selliseks vastavate võimude poolt tunnustatud või mitte. Nõnda siis, kui prokurör lõpetab saadud juurdluse, siis vaatamata sellele, kuidas see viimane mõnd isikut teatud kuritöös selgitas, ei saa meie siiski rääkida kurjategija kindlakstegemisest ja vastupidi, kui prokurör oleks juurdluse põhjal seadnud kokku kellegi kohta süüdistusakti, siis selle akti kohtule esitamise aeg ongi ka ühtlasi kurjategija kindlakstegemise ajaks. Kui kohtu-uurija saades juurdluse algab selle põhjal uurimist, siis kurjategija kindlakstegemise

momendiks on see päev, millal vastava määruse põhjal viimane tõmmati asja juure ja vastupidi, kui uurimist küll toimetati, kuid aegumise tähtaja piiris ei tõmmatud süüalusena teatavat isikut asja juure, siis vabastub süüdlane karistusest aegumise tõttu. Kui lõpuks rahu kohtunik saades teada, kas esitatud juurdluse või mõnel muul viisil kuriteost, kutsub süüalusena kedagi kohtusse, või karistab kedagi käskotsusega, siis tuleb lugeda kurjategija kindlakstegemise momendiks väljakutsumise või käskotsuse tegemise silmapilku.

Säärase kindlakstegemise tunnuse juures võib osutada kindlakstegemise aeg ühes ja samas asjas mitmesuguseks, mis ka pole tähtis, küll et see alus, mille põhjal määratakse kurjategija avalikukstegemise moment, oleks igal juhtumisel üks ja seesama — kompetentse võimu konstateerimine, et antud isik niivõrra korgevalt tõmbab enese peale kahtlustuse kordasaadetud kuriteo suhtes, et teda tuleb asetada kriminaalprotsessis jälgitava seisukorda.

Pean oma kohuseks selgitada, et ülaltoodud arutlused pole võetud minul mitte mingisuguseist autoriteetseist allikaist, kust mul ei õnnestunud leida lahendust siinkohal käsitatava küsimuse suhtes, milline eriti tähtis aegumise määrustega tutvunemisel, vaid näivad mulle isiklikult enam loogilistena. Mingisugust prentensiooni instruksiooneks neil seepärast ei ole.

Süüdlase mitteõiglase kindlakstegemise kui ühe aegumise liigi suhtes tuleb teha veel üks märkus. Asi seisab selles, et n. s. § 158., nagu nimetatud eelpool, näeb ette kaks aegumise liiki: kuriteo sündmuse enese mittekindlakstegemise aegumise ja süüdlase mittekindlakstegemise aegumise. On täiesti selge, et kui on esitatud esimene aegumise liik, s. t. kui pole tehtud kindlaks kuriteo sündmus ise, siis teine aegumise liik, süüdlase mittekindlakstegemise suhtes, ei võigi üldse tulla kõne alla. Sellest aegumise liigist saab ainult rääkida siis, nagu seda ka n. s. § 158 ütleb, kui „vaatamata uurimise toimepanemisele pole tehtud süüdlane kindlaks“.

Et maksev seadus näeb ette kaks aegumise liiki, sellest annab tunnistust n. s. § 158. tekst. Kui meie aga vaatleme r. n. s. § 21. sisu, siis selgub, et ta nagu

sisaldaks ainult ühe aegumise liigi: „süüdlased vabanevad karistusest, kui vargus, kelmus ja võõravara omandamine, nende kordasaatmise ajast kahe aasta jooksul, metsaraiumine ühe aasta jooksul ja teised väärted kuue kuu jooksul pole saanud teatavaks rahukohunikule või politseile, või kui nendesamade määratud aegade jooksul pole olnud mingisugust neisse puutuvat toimingut. Peab arvama siiski, et ka r. n. s. järele sellel teisel juhusel, samuti nagu n. s. järele, süüdlane vabastatakse karistusest, sest vastasel korral, süüdlase mittekindlakstegemise aegumine, vabastaks karistusest tähtsamad kuriteod, mida näeb ette rahukohtu nuhtlusseaduslik ja ei ulatuks seega n. s. ettenähtud tähtsusetate tegude peale. Sellest vaatest pidas praktika alati kõvasti kinni.

Mul jääb üle veel selgitada mõnd üksikut juhust aegumise määruste tarvitamisest. Selles suhtes ei või jätta tähele panemata seda senati otsust (nr. 7 — 1879. a.) millega määratakse kindlaks, et küll varastatud kraami teadlik ostmine ongi karistatav arestiga või rahatrahviga, s. t. karistusega, mis iseenesest kuuluvad kuuekuulise aegumise alla, kuid seda tegu peab vaatlema kui sellest kuriteost osavõtmist, siis ei saa ka teda välja võtta üldisest, jälgimise ja varguse eest karistamise kohta käivast reeglist. Järelikult ei saa ka teda siis kuuekuulise aegumisega kustutada. Sama peab ütlemä ka kelmuse teel omandatud varanduse teadliku ostmise kohta.

Edasi peab pidama silmas, et võõravara omandamise juures tuleb kuriteo toimepaneku alguseks lugeda mitte silmapilk, mil süüdlane omandas varanduse, vaid seda momenti, mil ta tõrkus omandatud vara tagasiandmisest, või polnud võimalust seda teha (otsus nr. 20 — 1870. a.).

Väga tähtis on ka teada seda, et kui süüalusele on esitatud kriminaalkohtus tsiviilnõudmine, siis sellele vaatamata, et kuritegu on kaetud aegumisega, peab kohus süü suhtes otsuse tegema, sest viimasest oleneb tsiviilnõudmise saatus.

Samad arutlused, mis seatud nimetatud reegli aluseks, toovad ka teise asjaolu juure: kui väärtegu seisab seaduse või valitsusvõimude ettekirjutuste mittetäitmisel, siis ei saa süüaluse kohta neid määrusi enne tarvitada, kui kohus kuulutab otsuse välja, kuigi väärtegu ise juba aegunud. Sest see, mis kuulus täitmisele, iseenesest aegumise läbi ei kattu, vaid ainult süüdimõistetud vabastatakse isiklikust karistusekandmisest. Nii näiteks ehitusseaduste rikkumiste puhul võib aegumine vabastada ainult r. n. s. § 68. ettenähtud karistusest, kuid valesti ehitatud hoone lammutamisest või äravedamisest ei vabasta kedagi.

Siinkohal olgu ka öeldud, et aegumise väljaarvamise tähtaeg säärases asjus ei alga protokollil kokkuseadmise päevast ega ka nõudmise esitamise ajast vale ehituste vabatahtlikuks kõrvaldamiseks, vaid selle nõudmise tõelise täitmise päevast (otsus nr. 120 — 1874. a.).

Meieaja kurjategijatest.

(Lõpp.)

Mary S. Allen, inglise naispolitsei juht, teab mõndagi kõnelda meieaja kurjategijate viisakusest. Kord areteeris keegi inglise naispolitsei ametnikkudest raudteejaamas ühe reisija, kes paistis kahtlane olevat ja kelles ametnik arvas tundvat tagaotsitava kurjategija. „Olge lahke ja tulge ühes minuga jaoskonda!“ „Heameelega,“ vastas areteeritu, „kuid kandke minu kohvrit.“ Naisametnik mõistis nalja, võttis kohvri kätte ja viis reisija jaoskonda, kes ei mõtelnudki teel põgeneda, vaatamata sellele, et teda ähvardas suur karistus. Mõistagi ei ole areteerimised

ka naispolitseile alati nii kerged, eriti sõjapäevil, s. o. siis, mil naispolitsei alles astus tegevusse, olevat seisukord mõnikord olnud õige täbar: kõigepealt on joobnud sõdurid tihtipeale vastu hakanud, seejuures tarvitades füüsilist jõudu. On tulnud ette juhtumusi, kus sõdurid poksisid naisametnikke korrapäraselt maha, et siis „jalga lasta“; siiski olevat sarnased juhtumused olnud erandeks. Harilikult olevat naisametnikkude moraalne mõju niivõrd suur, et pole katsutud vastu hakata, mispärast ka üldiselt praegu arvatakse, et füüsiline jõud naispolitseiniku juures

omab kahtlemata suure tähtsuse, kuid see jõud pole kaugeltki üksi mõõduandev naispolitseiniku tegevuse tagajärgede suhtes. Eriti mõjuv olevat naispolitsei tegevus olnud Kölnis inglise okupatsiooni ajal: ainuüksi naispolitseinikkude äärmine lokaalidesse olevat suutnud ära hoida suuremaid kakelusi ja igasuguseid ulakusi. Just häbitunne hulguste, juobnute ja teiste sarnaste isikute juures olevat alati olnud naispolitseile suureks abiliseks.

Hoopis teistsugused on M. Schaïr Bei, Egiptuse siseministeriumi abidirektori muljed kurjategijatest. Siin peab pidama silmas kõigepealt seda asjaolu, et Egiptus on sarnaseks maaks, kuhu heameelega rändavad rahvusvahelised kelmid ja kurjategijad, et siis sealt edasi sõita kas teistesse Aafrika maadesse, Indiasse, Austraaliasse jne. või — mõne aja pärast — tagasi Europasse või Ameerikasse. Nii mõnigi rahvusvaheliste kurjategijate salk on pidanud oma nahal tunda õppima praegusaja Egiptuse politsei eeskujuliku organisatsiooni, milles eriti silmapaistval kohal kriminaalpolitsei üldse ja otsimisosakond eriti. Töötamisviisid on samad nagu Euroopaski, suurt rõhku pannakse daktiloskoopiale, samuti ka jalajälgedele.

Et näidata, kuidas tuleb mõnikord töötada Egiptuse politseil, toob M. Schaïr Bei mõningaid näiteid. Suuri raskusi sünnitas Egiptuse politseile 1926. a. ühe venelase poolt toimepandud tapmine, kelle ohvriks langeks samuti venelane. Kaua aega otsiti kurjategijat, kuid ei saadud tema jälile. Lõpuks läks korda kindlaks teha, kes on mõrtsukas, siis aga seis politsei uue raskuse ees: tapja oli põgenenud teadmata kuhu. Mõne aja pärast sattus politsei kätte kiri, mida mõrtsukas kirjutas Mehhikost oma sõbrale Kairos ja milles tema palus sõbra abiks olla tema perekonnale, et viimane saaks temale järgneda Mehhikosse. Kiri anti üle otsimisjaoskonnale, kes viivitamata vastas kirjale. Perekonna asemel saadeti aga Mehhikosse kaks kriminaalametnikku, kellel sel viisil läks korda tapja vahi alla võtta.

Kõige komplitseeritumaks kuriteoks, mis viimaste aastate jooksul Egiptuses toime pandud, loeb M. Schaïr Bei Aleksandria kuritegu, mis lõi suuri laineid terves Egiptuses ja mis tuli lõpuks osali-

selt lahendada diplomaatilisel teel. 1923. a. tapeti Aleksandrias kaupmees Karam, keda tunti jõukama ja populaarsema Aleksandria kodanikuna. Mõrtsukatöö pandi toime erilisel julmalt ja lähimõeldult. Mõnesuguste uurimiste järgi läks korda kindlaks teha, et mõrtsukateks on kaks madrust, rahvuse poolest sakslased. Edasi selgus, et tapjad olid juba varem pannud toime terve rea kuritegusid, mille eest nemad veel karistamata. Nagu tähendatud, pandi Aleksandria mõrtsukatöö toime erilise julmusega ja ettevaatlikkusega. Politsei jõudis otsusele, et kurjategijad on pikemat aega ennast valmistanud ette kuriteole. Teopaika uurides selgus muuseas, et telefonijuhtmed, samuti alarmkellajuhtmed olid lõigatud läbi enne kuriteo kordasaatmist. Kunagi varem pole löönud Egiptuses kuritegu nii suuri laineid kui 1923. a. tapmine. Süüdistati politseid, et see ei suutvat leida kurjategijaid, süüdistati — pärast mõrtsukate isikute selgumist — välismaalasi, et nemad kurjasti tarvitavad võõramaa vastutulelikkust. Üldine ärritus oli suur ja närveeris muidugi omalt poolt politseid. Kuigi saadi kindlaks teha, kes on mõrtsukad, ei saadud kuidagi nende jälile, vaatamata kõige hoolsamale politsei tööle. Riik määras autasuna umbes 20.000 krooni sellele, kes leiab kurjategijad või annab näpunäiteid nende asukohast, nii et korda läheb neid areteerida. Siis leidis keegi daam, samuti välisriigi kodanik, kes seisis ühenduses tapjatega ja andis prokuratuurile tähtsaid näpunäiteid. Prokuratuur hakkas antud suunas ühiselt politseiga töötama ning selgus, et mõrtsukad on põgenenud Indiasse ja sealt Itaaliasse. Mehed võeti Egiptuse kohtu nõudmisel Itaalias vahi alla pikemate diplomaatiliste läbirääkimiste tagajärjel anti siis lõpuks kurjategijad Egiptusele välja: ei tohi unustada, et tegemist oli välismaalastega, mis pikendas väljaandmise protseduuri eriti: see kestis üldse tervelt 18 kuud! Kohtupidamise asjus tapjate üle lepiti lõpuks Egiptuse ja Saksamaa vahel kokku: asi anti konsulaarkohtu harutamisele ja nimelt saksa konsulaarkohtu kätte, mis kuriteo otsustas endise saksa kohtuministri Heinze eesistumisel. Saksa kohus mõistis kurjategijaid eluks ajaks sunnitööle, missuguse otsusega Egiptuse avalik arvamine rahuldati: jõuti otsusele, et kohus on talitanud erapooletult ja õig-

laselt, mis ei saa öelda alati konsulaar-kohtute kohta, kus katsutakse asja kuidagi otsustada oma maa kodaniku kasuks. Saksamaalt sõitsid Egiptusse kaks kriminaalametnikku, kes kurjategijaid viis üle Saksamaale, kus nemad praegu kannavad neile määratud karistuse.

Kuuba politsei raskemaks ülesandeks on võitlus oopiumi, kokaiini ja morfiumi tarvitamise vastu, samuti võitlus prostitutsiooniga ja rahvusvaheliste kelmidega, millest kõneleb üksikasjalisemalt politseimajor Pereira Habanast. Kuuba pealinn Habana on alati olnud — samuti nagu Kairogi Egiptuses — rahvusvaheliste kelmide reisisihiks. Ühes rahvusvaheliste kelmidega on aga ka Habanasse sattunud uimastavad mürgid, eeskätt kokaiin. Teine silmapaistev pahe on alkoholi tarvitamine ja valmistamine. Ei tohi unustada, et Kuuba läheduses asuvad Ameerika Ühisriigid oma keeluseadusega, mistõttu ühelt poolt jõukamad ameeriklased armastavad külastada Kuubat, et seal maitsta keelatud vilja, ja teiselt poolt valmistatakse Kuubas erilisel palju joovastavaid jooke, et neid salakaubana toimetada naabermaale. Kõige sellega on ka seletatav, et prostitutsioon ja ühes sellega ka teatavat liiki kuritegevus Kuubas, eriti Habanas õitseb. On huvitav, et erikuritegude toimepanemisel — kokaiini sissetoomisel ja alkoholi salajasel väljaviimisel — näitavad kurjategijad üles erilist leidlikkust, nii et politseil tuleb rakendada töösse terve oma jõud, et mitte maha jääda seaduste vastu eksijatest. Järgmine lugu, mis huvitavamatest major Pereira praktikast, näitab seda leidlikkust väga piltlikult. Habanasse saab suurem laev Barcelonast. Muu seas leidis laevas ka seitse suurt veinivaati, mis olid määratud Habanasse ja mis esialgu ei äratanud mingisugust kahtlust. Vaadid vaadati pealiskaudselt üle, oli kuulda, et neis on tõesti mingi vedelik ja kõik näis olevat parimas korras. Vaadid oleksid kindlasti maale pääsenud, vein oleks tollitud nii nagu see sünnib harilikult, kui Habana politseijuht, kindral Mendieta, poleks kõigele vaatamata tarviliikuks leidnud ette võtta täpset kontrolli. Vaadid tehti lahti, kuid ka siis näis kõik olevat korras: paistis, nagu ei leidukski vaatides muud kui head vana hispaania veini. Üks ametnikkudest pani aga vaatide avamisel tähele, et vaatide

ülemisel otsal on näha mingisuguseid traate, mis viivad vaadi sisemusse ja mis harilikult ei leidu vaatides. Ametnik sirutas käe veini ja — tõi päevavalgele väikese plekk-kasti, mis oli traadiga kinnitatud nii hästi vaadi ülemisele kui ka alumisele servale. Kastike avati ja temas leiti oopium. Avati siis juba kõik vaadid ning igas vaadis leidis samasugune kastike, nii et lõputulemusena saadi kätte umbes 100 naela oopiumi, mille väärtus oli 40.000 dollarit, s. o. umbes 150.000 krooni! Politseiülem Mendieta, kelle algatusel ja pealekäimisel revideerimine võeti ette, sai suurte kiituste osaliseks, temale annetati sel puhul presidendi poolt isegi aumärk. Salakaup konfiskeeriti müldugi ja kurjategijad võeti vastutusele; nemad kannavad praegu neile määratud karistuse.

See oli kahtlemata suurim püük viimaste aastate jooksul. Kuuba politseis on eriline osakond, mille ülesandeks on võidelda uimastavate mürkide salaveo ja kaubitsemise vastu. Viimase aasta jooksul läks sellel politseiosakonnal korra konfiskeerida: 762.000 gr. oopiumi, 1086-gr. heroïini, 1248 gr. morfiumi ja 2250 gr. kokaiini. Need on kohutavalt suured arvud sarnase väikese riigi kohta nagu seda on Kuuba. Arvatakse, et suurem osa neist mürkidest on maale toimetatud ühe laevaarsti poolt, kuid kindlaks pole see veel tehtud. Kuuba siseminister alustas viimasel aastal suurema sõjakäigu üldse uimastavate mürkide vastu. Ühenduses sellega on hakatud ka erilist tähelepanu pöörama nähtustele, mis nende mürkidega lähedalt seotud, nendele ringidele, kus tarvitatakse erilisel palju uimastavaid mürke. Siia kuuluvad esikorras lõbunaised, siis veel apaashid ja salamängupõrgud ühes nende alaliste külalistega. Viimaste kuude jooksul on paljud lõbunaised ja apaashid — prantsuse kodanikud — saadetud välja, pea kõik on läinud tagasi Prantsusmaale. Siseminister on aga peale selle hakanud veel energiliselt tegutsema alkoholi salavedajate vastu, mis on samuti annud käegakatsutavaid tagajärgi. Uimastavate mürkide salakaubitsemise vastu võitleva politsei ülesanded on kahtlemata rasked, kuid ühtlasi ka huvitavad. Politsei on praegu Habanas nii kogunud, et tema inimese näojoonte järgi otsustab, kas inimene on uimastavate mürkide tarvitaja. See aga

on väga tähtis. Kui niisugune isik pais-
tab politseile silma, hakatakse teda jäl-
gima, et leida neid allikaid, kust tema
saab mürki. Allikateks osutuvad pea
erandita mitmesugused halvakuulsusega
kõrtsid ja teised sarnased lokaalid.

Lõpuks veel üks huvitav lugu, mis lei-
dis aset mõne aasta eest Jaapanis. To-
kio politseipresiidiumi direktor dr. K.
Aikawa jutustab sellest järgmist. 1925.
a. tegutses Jaapanis keegi Ohnishi, mit-
mekordne mõrtsukas, kelle tegevuse mo-
tiivid olid, võib öelda, omalaadi roman-
tilised. Mees tappis kuni kinnivõtmiseni
maha mitu inimest, muu seas ka ühe
tubli politseiametniku, ja haavas raskesti
paljusid politseiametnikke. Ohnishi oli
kord elus akrobaadiks ja näitlejaks, sellest
ajast oli arvatavasti ka pärit tema jul-
gus, leidlikkus, tarkus ja osavus
ümber riietuda. Huvitav on, et kurjate-
gija ei joonud õlut ega veini ega muud
alkohoolist jooki, tema ei suitsetanud,
temal polnud armukest, ta ei igatsenud
elumõnusede järgi. Sarnaseid kurjategi-

maid leidub küll maailma ajaloos õige,
õige harva. Mistõttu sattus aga siis nii-
sugune mees kuritegevuse teele? Oh-
nishi seletas ise selle kohta järgmist.
Kord olevat tema hakanud elu üle järele
mõtleva, kusjuures tema jõudis veendu-
musele, et temas ei peitu midagi, mis
temale annaks lootust kord elus saada
kasulikuks, heaks seitskonna liikmeks, et
tema ei suuda teha head inimeks.
Siis otsustas mees tappa inimesi niipalju
kui vähegi võimalik: tema tahtis oman-
dada halva nime, mis ärataks aina põl-
gust. See mees ei ihaldanud raha, tema
elu eesmärgiks polnud ka võit naiste süd-
damete üle, ei hoolitsenud tema teiste
elumõnusede eest, tema ainus siht seisis
kuulsa ja kardetud nime omandamises.
Nii sai temast isik, keda tundis ja kartis
terve maa, kelle südametunnistusel la-
sus paljude inimeste elu. Kui see mees
oleks sattunud õigele teele, oleks temast
võinud saada palju kasu teistele, sest
tema oli haruldaselt andekas ja energi-
line.

Kriminaalasjade apelleerimisest ja kasseerimisest.

M. Morrison.

Kr. kp. s. § 146. järele on politseile
küll võimalus antud apelleerida rahu-
kohtunikkude otsustele, kuid sellekohaseid
kaebusi tuleb esitada kohalisele
jaoskonna abiprokurörile, kellest oleneb,
kas kaebustele anda käiku või loobuda
sellest, rahukohtunikule teatades. Prae-
gusel ajal, mil politsei koosseis, osku-
sed, kohtutegevus ja kodanikkude hari-
duslik tasapind nii suuresti on muutun-
ud võrreldes sellega, missugused need
olid poolesaja aasta eest vastavate sea-
duste maksmapanemisel, näitab see sea-
duse määrus küll iseäraline olevat oma
kitsendustega. Asi saab aga arusaada-
vaks pikemal vaatlemisel. Kohtute re-
formi suur liberaalsus pidi omalt poolt
garanteerima ja tasuma neid kitsendusi,
mis samased seadused panid asjaalgata-
jale politseile peale. Sest üldiste krimi-
naalasjade edasikandmine ühest kohtu-
asutusest teise viib asjade edasikandja
väga ligidale kohtuotsuste arvustamisele,
mis ei ole soodus erilisel alal töötavale
politseiametkonnale. Peale selle ei ole
asjade ühest kohtuasutusest teise edasi-
viimine enam asjade esialgne algata-

mine, vaid juba protsessija poole ainu-
õigus ning nii suurel kogutoimingul, nagu
seda on kriminaalprotsess üldse, ei ole
see ükskõik, kui täielikult, asjatundlikult
ja mil viisil tarvitatakse edasikaebamise
õigust. Nii võib politsei küll esineda
edasikaebusega rahukohtuniku otsuste
peale, kuid kaebusi võib panna seisma
prokuratuur oma äranägemise järgi. Ei
saa oletada, et esialgne kriminaal-
algataja politseiametnik võiks jätkata
protsessi süüdlase vastu lõpmatuseni. Et
kohtuasutuste seaduse § 141. järele pro-
kuratuuril õigus on võtta osa igasugus-
test kohtuistungitest, siis on talle seega
võimalus antud paraliseerida sisseantud
kaebusi ka veel pärast nende sisseand-
mist, peale iseäraliste erijuhtumuste.
Kuid võimaldades rahukohtunikkude ot-
suste peale politseile siiski edasikaeba-
mist, on politseile, olgugi kitsal määral,
antud õigus algatud asju veel teises
instantsis jälgida, seal süüdistajana esi-
neda ja tuua vahepeal protsessi käigu
aial ilmsikstulnud asjaolusid täiendavalt
ette. See õigus on seda tähtsam, et pro-
kuratuur ei võta rahukogudes kõikidest

istungitest osa, oma õigust seal tihti ei tarvita ja et rahukogud saavad asjaalgatajatele siiski kutsed, mistõttu politseil võimalik seal esineda iseseisvalt süüdistajana.

Prokuratuuri kaudu rahukogudele edasiantavate kaebuste raskuspunkt seisab kõigepealt selles, kas prokuratuur on annud politsei poolt esitatud kaebustele käiku või mitte. Ei ole ta seda teinud, on prokuratuur seega tarvitanud oma võimupiiri ja heaksarvamist ja politseil tuleb alistuda prokuratuuri määrusele. On aga politsei edasikaebusele antud prokuratuuri poolt käik, siis loetakse antud kaebus antuks prokuratuuri poolt ning kohus ei saa ega või enam kaaluda selle politseiametniku volitusi, kes kohtuistungil esineb sisseantud kaebuses süüdistajana (Vene sen. sel. nr. 1, 1909). Teisest küljest ei ole kohustatud esitama prokuratuur omalt poolt vormilikku protesti, kui ta politsei poolt antud kaebusele on annud käigu.

Kuid selle üldise korra kõrval üldasjus on olemas mitmed erandid, kus politsei siiski võib edasikaebusega ja isegi kasatsioonikaebusega esineda kohtuasutustele, ilma et ta oleks seaduse poolt kohustatud neid saatma prokuratuuri kaudu. Need on kõigepealt sarnased juhtumused, kus politsei tegutseb heakorra ja julgeoleku seaduste põhjal mõninga valitsusasutuse esitajana, esitatu valitsusasutuse volituse põhjal. Sarnasel juhtumusel omab politsei kõik need asjaalgatamise ja edasikaebamise õigused, mis olemas volitustandjal asutusel ter ves protsessi ulatuses ja võib kaebusi anda nii lõppemata kui ka lõplikkude otsuste kohta kohtuasutustele vahetult, minnes mööda prokuratuurist (Vene sen. sel. nr. 10, 1910. a.). Samane senati seletus laiendab politsei õigusi sellel alal niipalju, et prokuratuur siin ei või sundida politseid harilikus korras temale edasikaebusi esitama, kui politsei ise ei leia ega pea seda tarviliseks.

Nüüd tuleb küsida, mida tuleb mõista heakorra ja julgeoleku seaduste rikkumise all, sest tähendatud seadus on kauris laiaulatuslik? Siin tuleb kõigepealt vahet teha kuri- ja väärtegade vahel, mis on sihitud riigi sissetulekute ja kasude vastu, nagu see nähtud ette kr. kp. s. § 1124.—1213., ja kuri- ning väärtegade vahel, mis käivad heakorra ja jul-

geoleku alla ja missugused nähtud ette kr. kp. s. § 1213¹—1235¹. Esimeste kurija väärtegade harutamistest kohtutes võtab osa prokuratuur sunduslikult ja igasugune süüdistuse raskus langeb siin prokuratuurile. Teistest asjade harutamisest ei ole prokuratuuri osavõtt viimasele sunduslik, siin on peaosa täita sellekohastel eriametkohtadel ja politseil, sest eeskätt ei ole siin tähtsad riigi sissetulekud ja kasud, küll aga mitmesuguste teiste ametkohtade omad (igasuguste ehitusseaduste, arstiseaduste, vabrikute ja tööstusliste asutuste seaduste, metsaseaduste jne. jne. määruste rikkumised).

Seepärast võivad kohalised politseiasutused tarvitada neis asjus edasikaebamise õigust kaebusi prokuratuurile esitamata, kui neil on olemas sellekohased volitused eelpoolnimetatud ametasutustelt. Mis puutub aga puhtpolitseilistesse asjadesse, nagu passiseaduse rikkumine, siis oli vene senat esiteks küll arvamisel, et siin võivad olla volitajateks kohalised politseiülemad, kuid see oli tingitud sellest, et tol ajal ükski nemand olid volitatud varustama passidega isikuid. Nüüd, kus see jäetud jaoskonnakomissaride hooleks, ei ole sarnaste asjade ajamiseks enam vaja erilist ülemuse volitust kohaliselt prefektilt (Vene sen. sel. nr. 44, 1895. a.). On kord politseiametnik volitatud süüdistust tõstma rahukohtuniku juures, siis ei vaja ta enam uut volitust asjade üleviimiseks ühest kohtuasutusest teise.

Meie politsei poolt apelleeritavate asjade protsent on võrdlemisi väike, mis oleneb küll enam sellest rutiinist, millesse sattunud politsei veneaegsete kohtuseaduste tarvitamisel, kus nende % oli samuti väike. Nii jäetakse paljudel juhtumustel edaspidised kohtuastmed läbi käimata ja ei tarvitata kaugeltki kõiki neid võimalusi, mis politseil olemas kriminaalasjade jälgimisel ka veel kohtuasutustes. Kuid see ei ole kiiduväärne. Sest otse kohtuasjade jälgimine kuni lõpuinstantsini annab kohtuskäijatele selle sitkuse ja tugevuse, mis politseil kui suuremal ja tugevamal heakorra kaitsjal peaks olema.

Nüüd tekib küsimus, mis meie arvates veel koguni tume. Need on juhtumused, kus politsei ise on asjaalgataja, kuid on ka ühtlasi kannatajaks ja kahjusaaajaks

pooleks. Siia hulka kuuluvad sõnadega ja tegudega haavamised, vargused politseiametnikkude järelt, omavoli j. t. Näit. oli harutada hiljuti ühe Tallinna rahukohtuniku juures asi, kus keegi isik oli haavanud ühe korraga kümme-konnda politseiametnikku sõnadega ja tegudega, kuna rahukohtunik karistas süüdlast ainult paarinädalise arestiga, sedagi karistust koostades endise trahviga, missugune süütegu tegi süüdlasele iga haavatu kohta ainult paar arestipäeva välja.

Vene senat oli esitsa arvamisel, pärast kohtuseaduste maksmapanemist, et ka sarnastel juhtumustel tuleb esitada kaebusi jaoskonna abiprokuröri kaudu. Kuid see oli ehk mõeldav üks poolseisundi aasta eest, kuid nüüdsel ajal riivab see nii sügavalt politsei kui kannataja poole õigusi, et ta enam ei ole mõeldav meie oludes. Kohtuseaduste maksmapanemise ajajärgul kaitses politseid sisemine ametkonna kindlustus, administratiivgarantii, nüüd puudub see. Kus ametnikkude vastutuselevõtmiseks ei ole enam vaja eel-luba, peaks ka politseiametnikkudel õigus olema neid asju, kus ta ise ilmub kannatajaks pooleks, kohtutes jälgida lõpuni.

Mingisugust tõuget on püüdnud anda sel alal isegi prokuratuur. Nimelt seletas üks rahukogude prokurör, kui temale kohalised politseiametnikud läksid esitusele, et eelpoolnimetatud asjade algatamiseks, kus politsei ise on kahjusaja, tuleb asi võtta naaberpolitsei ametnikkude poolt üles. Nii peaks välispolitseisse puutuvaid asju protokolleerima kriminaalpolitsei ja ümberpöörduvalt. Just otse sarnase talitusviisiga algusest peale luuakse seisukord, kus politseiametnik, kes saanud kahju, pannakse poolte seisukorda ja see on mõnes mõttes seaduse poolt enam kindlustatud kui otsekohene asja ülesvõtmine ametkonna enese poolt vahetult. Kuid on juba algusest peale sarnasel viisil kahjusaja politseiametnik pandud kohtuskäijate poolte seisukorda, siis omab ta ka kõik need õigused, mis pooltel vaja kuni asja lõpuinstantsidesse kandmiseni.

Kr. kp. s. on omane nimetada politsei poolt antud edasikaebusi kajadeks, prokuratuuri poolt antavaid kaebusi aga protestideks. Kummalgi sõnal on oma kindel ja selge tähendus ja kajal ei ole seda jõudu, mis protestil, sest viimane ennustab organi, kellel suuremad õigu-

sed ja kohtuasutustega võrreldes isesugune tasakaal. Sama seaduse § 173 ütleb, et rahukohtunikkude ja rahukogude lõplikkude otsuste peale võivad pooled üldasjus kaebusi ja abiprokurör proteste anda kassatsiooni teel. Politsei poolt antavatest kajadest ei ole siin enam kõnet. Kas on siis seega siit peale politsei edasikaebamistel lõpp? See näib küll nii olevat üldasjades, kus jälgimist ja asjade edasiviimist jälgitakse üldises korras. Kuid kassatsiooni õigus, möödudes prokuratuurist, on politseil igatahes olemas, kui ta esineb eelpoolnimetatud heakorra ja julgeoleku seaduste rikkumisel, või kui ta on ise kahjusaja pooleks, nagu tähendatud eelpool.

See üldine politsei ärarippuvus prokuratuurist on tingitud sellest, et kassatsioonikaebuste valmistamine ja nende esitamine on ala, mis nõuab juba puhtjuriidiliste mõistetega opereerimist ja kohtuprotsessi käigu põhjalikku tundmist, milleks kaebuste esitajad peavad olema süstemaatiliselt valmistatud ette. Kriminaal-asjade keerdkäikude sügavused on ikka sarnased, kuhu praeguse protsessi käigu võtmed igakord ei ulatu. Just siin võib politsei, kes neid asju ise algusest peale jälginud, olla kõige paremini kursis ja sarnasel lool ei saa ega ole õpetatud jõududel teadusliku vaatepunktina pea midagi lisada. Ja see on tähtsaim just kohtutele enestele, kus mõõdu- ja otsustandjaks jääb kõikide asjaolude ettetoamine. Nii võib prokuratuur politseilt võtta vastu viimase arvamisi tehtud kohtuotsuste muutmiseks ja neid kasutada oma protestides. Koostöö ja katkematu kontakt on nähtud väga kindlasti ja selgesti ette. Veel enam. Prokuratuur võib politsei poolt esitatud edasikaebusi kõrgematesse kohtuasutustesse anda edasi isegi politsei poolt valmistatud alguskirjas otsekoheste edasikaebuste kujul, ilma neid omalt poolt ümber töötamata, kui ta leiab olevat need selleks sündsad ja ühineb nendega sisuliselt. Seega on edasikaebuste esitamine prokuratuuri kaudu ainult välise vormi täitmine ja tema eesmärk see, et kohtutesse antav süüdistusmaterjal peaks käima läbi teadusliku vaatepunktiga teritatud kontrollist, mis oleks puhastatud üleliigsest ollusest, nii kohtuasutuste asjata koormatise kui ka puhta tõe ja õiguse otsimise mõttes. Seepärast on politsei-

komissari ettekanne, kui prokuratuur sellega ühineb ja selle näit. riigikohtule annab edasi, otsekui prokuratuuri enda poolt antud, olgugi, et see pole kirjutatud prokuratuuris ümber (vene sen. sel. nr. 1651, 1870. a.). Edasikaebuste andmisel tuleb panna tähele veel üht asjaolu, mis võib jääda väga kergesti silmapaari vahele. On ju selge, et prokuratuur kriminaalasjade jälgimisel esineb kohtutes üksusena, kus prokuratuuri esitaja ei või ega saa anda seletusi, mis on ristivastukäivad teise prokuratuuri esitaja poolt antud seletustele ja heaksarvamistele. Politsei edasikaebamiste teele astudes ei saa teist seisukohta võtta, mis prokuratuuri poolt on juba võetud selles asjas. Võib nüüd nii juhtuda, et politsei poolt küll heakorra ja julgeoleku seaduste rikkumise asjus on antud edasikaebused ja need sündinud üldises korras abiprokuröri läbi. Peaks nüüd prokuratuur kohtuistungitel oma

õigust tarvitama ja asjas oma arvamist avaldama, millele järgneb otsus, mis kooskõlas antud prokuratuuri arvamisega, ei peaks rahuldama see kohtuotsus politseid, ei saa politsei siiski enam edasikaebamise õigust tarvitada, sest prokuratuuri arvamine jääb mõõduandvaks (vene sen. sel. nr. 10, 1910. a.).

Nii peavad prokuratuur ja politsei kriminaalprotsessis koos tegutsedes ühesuguse üksuse sünnitama, kus prokuratuur võib paraliseerida politsei poolt antud edasikaebusi, kui ta tahab oma õigusi kohtuistungitest osa võttes tarvitada ja seal arvamisi soovib avaldada, mis varemalt antud edasikaebuste sisust muutunud oludel võivad erineda. Üldiselt on aga piir prokuratuuri ja politsei vahel edasikaebuste andmises enam tegeliku tarviduse kui seaduse enda tõmmata jätetud. Ning prokuratuurile on seadusega selgelt eraldatud mitte ainuõigus, vaid eesõigus.

Politsei rahvusvahelise läbikäimise keelest.

Keele küsimus politsei rahvusvahelises läbikäimises on olnud juba pikemat aega päevakorral; selle õige tähtsa küsimuse kallal, millest oleneb vähemalt osaliselt politsei tegevuse edu võitluses rahvusvahelise kuritegevuse vastu, on töötatud aastakümneid, kuid suuremaid tagajärgi pole senini kahjuks saavutatud. Seejuures peab ütleva, et küsimusest pole huvitatud ainult mõni üksik riik, mõni üksik politsei keskasutus, ei, keele küsimuse vastu on tunnud huvi ja tunnevad praegugi vist kõik juhtivad politseiülemad terves maailmas: suuremates keskkohtades on see huvi suurem, väiksemates vähem, kuid mis kõige tähtsam, huvi ise on üldine.

See on ka arusaadav. Viimaste aastakümnete jooksul, iseäranis aga pärast maailmasõja lõppu on kasvanud kuritegevus kõikjal kohutavalt. Just maailmasõda andis kurjategijatele võimalusi luua tarvili sidemeid üle ilma, tundma õppida paljusid isikuid, laiendada oma teadmisi kuritegevuse alal nii töö- kui ka kaitseriistade suhtes. Sarnase olukorra tagajärjeks oli rahvusvaheliste kurjategijate arvu kasvamine ning ühenduses seega ka sismaa kuritegevuse tõus. Politseiasutused kriminaalpolitseiga eesotsas pidid hakama teid otsima rahvusvahelise kuritegevuse paraliseerimiseks. See aga oli ja on

võimalik ainult üksikute riikide politseiasutuste kõige lähema koostöötamise kaudu. Niisuguse koostöötamise eeltingimuseks on kõigepealt üldise keskkoha loomine, mis seisaks alalises ühenduses üksikute riikide politseiasutustega. Et aga sarnane ühendusesseisimine annaks soovitavaid tagajärgi, mis võimalik on ikkagi ainult siis, kui ühenduse pidamine on kerge ja võimaldab kiiret teadete edasiandmist, siis on hädavajaline, et igas suuremas riigis oleks keskkoh, kuhu koondatakse kõik teated kuritegude ja kurjategijate kohta. Meie teame, et üldine keskkoh on kutsutud ellu, see on Viinis asuv rahvusvaheline kriminaalpolitseiline komisjon; Ameerikas asub teine keskkoh ja nimelt New-Yorgis, väga võimalik, et peatselt ka Aasias ja vast ehk ka Aafrikas mõni keskkoh asutatakse, mis igatahes oleks väga soovitav. Peale selle aga on veel üksikud riigid kutsunud ellu erikeskkohti, esimeses järjekorras Saksamaa. Poola, Belgia jne. Teine tähtis siht, mille poole praegu kõigest jõust püütakse, on otsekohese ühenduse loomine üksikute riikide politseiasutuste vahel, tahetakse teiste sõnadega kaua praktiseeritud, kuid palju aega nõudvat diplomaatilist teed kõrvale jätta ja selle asemel sisse seada otsekohene ühendus politseide va-

hel mitmesuguste saatkondade, välisministeeriumide jne. vahele segamiseta.

Kuid selleks, et politseide koostöötamine oleks kiire ja täpne ning kannaks soovitud vilja, on veel vaja ühise rahvusvahelise keele tarvituselevõtmine politseiasutuste poolt, sest on arusaadav, et praegune olukord, kus tarvitatakse palju keeli, on ebanormaalne ja tööle igaviisi kahjulik. Seisukord on meie päevil niisugune, et politseiasutustel peab alati olema käepärast isik, kes suudaks tõlkida mõnest võõrast keelest riigikeele, see isik peab olema ametnik, sest edasiantavate teated kannavad harilikult salajast iseloomu, pealegi on mitteametnikul raske aru saada mitmest tehnilisest küsimusest ja oskussõnast, tõlge aga peab olema väga täpne. Kuigi igas politseiasutuses leidub üks või rohkem isikuid, kes valitsevad mõnd võõrast keelt, nii et nad suudavad tõlkida saadud andmeid ja edasiantavaid teateid, siis pole vist kusagil maailmas suudetud asja korraldada nii, et alati oleks käepärast isik, kes kõiki tarvisminevaid keeli valitseks tarvilisel määral. Keelte mittetundmine aga sünnitab takistusi ja tilhti arusaamatusi, sest tõlgetes võivad juhtuda vead, mis asjale toovad kahju. Kuid mis peasi — kriminaalpolitsei tegevuse edukus ripub väga suurel määral ära kiirusest ja tõlkijate ja abijõudude otsimine, kui on tegemist mõne vähem tuntud keelega, on alati ühenduses ajakaotusega.

Kõige selle tõttu on arusaadav, et ühise keele leidmine on ülitähtis. See pole muidugi tähtis ainult politseile, ka teised riigiasutused, nagu post ja telegraaf, raudtee, toll jne. on huvitatud ühise rahvusvahelise keele leidmisest, millest siis ka tuleb, et kõnesolev küsimus huvitab võrdlemisi õige laia ringi. Parim abinõu raskustest ülesaamiseks oleks vist mõne olemasoleva rahvusliku keele tarvitusele võtmine, kuid see on nähtavasti seotud ülepääsematute raskustega, sest rahvuslik tundelikkus ja isegi sallimatus, mis sarnasel puhul tuleb päevalgele, ei luba lahendada kõige loomulisemal teel tähtsat probleemi. Rahvusvahelise läbikäimise keele küsimus seisib muu seas ka Viini 1923. a. politseikongressi programmis. Üldiselt pooldati ingliskeele tarvituselevõtmist politsei läbikäimises, kuna prantsuskeel kaugelt jäi vähemusse. Siiski ei läinud korda

tulla ühisele arvamisele ning ka ingliskeel kui rahvusvaheline politseikeel ei läinud läbi. Vastu võeti lõpuks kompromissettepanek, mis aga asja põrmugi ei lahendanud ja ei viinud sammugi edasi. Nimelt otsustati, et põhimõtteks peab jääma vastava riigi keele tarvitamine, kuid soovitav on rahvusvahelises läbikäimises tarvitada võimalikult ainult saksa, inglise, prantsuse ja itaalia keelt.

Peab tähendama, et ühise keele tarvitamine politseiasutuste poolt on olnud päevakorral juba palju varem. Esimene rahvusvaheline kriminaalpolitsei kongress astus kokku 1914. a. aprillikuus Monacos, kus juba pikemalt harutati keele küsimust. Ka see esimene laiemal ulatusega harutamine, mis sündis enne maailmasõda, ei annud mingisuguseid jaatavaid tagajärgi. Endine Pariisi politseiprefektuuri kindraldirektor Lucien Mouquin tegi ettepaneku võtta tarvitusele rahvusvahelise politseikeelena esperanto, kusjuures tema veel pööras saadikute tähelepanu sellele, et juba 1911. a. asutati Antwerpenis rahvusvaheline politseiametnikkude esperantoühing, mis tol ajal andis välja oma aegkirja, mis ilmus kaks korda kuus ja üldisest poolehoidu suutis võita politseiametnikkude peres. Kuid prantsuse esindaja ettepanek ei läinud läbi, esperantot ei tahetud mitmesugustel põhjustel tunnustada vastuvõetavaks.

Nagu juba öeldud, pole suudetud siamaani lahendada kõnesolevat probleemi. Katseid ja ettepanekuid on aga olnud maailm. Õige omapärase ja vaimurikka ettepaneku tegi Viini kongressil hoovinõunik dr. Dressler, Austria politsei esindaja, mis aga kui eluvõõras ei läinud läbi ja loomulikult ka minna ei võinudki. Dr. Dressler pani nimelt ette võtta üldiseks keeleks — ladina keel. Tema poolt ettetoodud põhjendused olid osalt sügavalt läbimõeldud ja kaasatõmbavad. Tema juhtis muu seas tähelepanu sellele, et veel 100 aasta eest mängis ladina keel Lääne-Euroopa riikides suurt osa, see keel oli tol ajal veel vähemalt osaliselt kantseleikeeleks. Peaaegu kõigis maades pannakse praegugi veel ladina keele äraõppimisele suurt rõhku, suurema osa keskkoolide programmis figureerib veel ladina keel, mistõttu igalpool leidub küllalt inimesi — ka politseiametnikkude seas — kes ladina keelt

enam-vähem valitsevad või suudavad ära õppida kerge vaevaga tarvisminevad sõnad. Eriti soovitav on ladina keele tarvituselevõtmine dr. Dressleri arvates seetõttu, et see on väga täpne keel ja lubab eriti abstraktseid mõisteid väljendada täpselt. Seejuures on ladina keelel see hea omadus, et tema lubab mõtteid väljendada väga lühidalt. Silmapaistva näitena sellele tõi dr. Dressler kaks lauset: „kui asi oli lõpetatud“ võib ladina keeles väljendada kahe sõnaga „re confecta“, „isik, keda tuleb areteerida“ on ladina keele tõlkes „capiendus“. Edasi tähendas dr. Dressler täie õigusega veel, et ladina keel on suutnud elujõulisena püsida meie päevini, seda näitab kõige kujukamalt see asjaolu, et ladina keel on veel praegu arstlikeks keeleks ja et seda keelt tarvitab katoliku kirik.

Dr. Dressleri ettepanek ei leidnud kõigele sellele vaatamata siiski poolehoidu ja peab tunnustama, täie õigusega. Olgugi, et ettetoodud argumendid olid väga kaaluvad, rõhutati kõigepealt seda, et raske on võtta tarvitusele surnud keel ja eriti sarnasel elulisel alal nagu seda on poliitsei.

On siis ka arusaadav, et tekkinud olukorras ei leitud muud pääseteed, kui juhtida tähelepanu sellele, et võiks tarvitusele võtta mõnd kunstlikku keelt, s. o. jõuti selleni, millest mindi välja esimesel kriminaalpoliitsei kongressil Monacos 1914. a. Juba mõtteteadlased Descotes ja Leibniz töötasid kunstliku keele kallal ja avaldasid arvamist, et kord peab inimkond jõudma kunstliku keele tarvituselevõtmiseni. Nende töö ei annud aga mingisuguseid positiivseid tagajärgi. Parema eduga töötas kirikuõpe-

taja Johann Martin Schleyer, kes leidis rahvusvahelise keele volapük. See keel leidis omal ajal poolehoidu, asutati isegi mõned seltsid volapüki edendamiseks ja propageerimiseks, muu seas asutati rahvusvaheline volapüki akadeemia Pariisis ja hiljemini Peterburis. Kuid täielist edu volapükil siiski ei olnud ja praegu ei ole tema poolehoidjate arv enam suur. Selle vastu on teine kunstlik keel viimaste aastate jooksul väga laialt levinud: esperanto. Dr. Zamenhofi, esperanto isa, poolehoidjate arv kasvab iga päevaga, pannakse toime kongresse jne. keele propageerimiseks. Poliitseiametnikud pole loiuks jäänud uue liikumise vastu. Paari aasta eest asutati Viinis „Weltpolizeibund“, mille liikmed teevad elavat kihutustööd selleks, et esperanto võetaks tarvitusele üldise rahvusvahelise poliitsei keelena. Rõhutatatakse, et esperanto on kerge keel. Seda on kerge õppida ka neil, kes ei valitse võõraid keeli. Seejuures on esperanto väga loogiline keel, mis eriti kergendab tema äraõppimist. Nagu teada, huvitab see keel ka rahvasteliitu, kes on ühel või teisel kujul temaga tegemist teinud mitmel puhul.

Muidugi on siiski küsitav, kas suudetakse üldse maksma panna mingisugust kunstlikku keelt, jaataval korral, kas selleks keeleks saab just esperanto. Olgu asi kuidas on, esperanto liikumine on praegu õige elav ja võib öelda, eriliselt elav on ta poliitseiametnikkude peres. Viimasel ajal on küll esperantole tulnud uus konkurent ido keele näol, kuid on küsitav, kas viimane suudab võita suuremat poolehoidu, esialgselt näib see igatahes olevat kahtlane.

Suusatamisest.

Soome parema suusasporti tundja hr. Palmroosi loengute ja hr. J. Luksi ülestähenduste järele.

Ed. Klumberg, poliitseikooli spordiinstruktor.

Murdmaa suusatüüpide kirjeldus. Murdmaa suusa esimene pool on vähe laiem kui tagumine. Esimese poole laius on tarvilik selleks, et suusk seisaks paremini lumepinnal, kuna tagumine kitsam osa võimaldab suusatajal paremini pöörata ja suuna muuta. Esimese poole laius on ka selleks hea, et pöördel ei ole vajadust suuska üles tõsta, vaid tuleb rõhuda suuskade sellepoolsele äärel, kuhu

poole pöoret soovitakse teha. Suuskade pikkus oleneb suusataja raskusest. Harilikud suusapikkused on: kuni 60 kg. raskusel suusatajal — 7 jala pikkused, 60—80 kg. raskusel mehel 7½ jala pikkused ja üle 80 kg. raskusel suusatajal — 8 jala pikkused. Suusa nõtkus on suusa valikus väga tähtis. Liig nõtkuv suusk vajub keskelt alla ja otsad tõusevad seetõttu üles, mis takistab liuglemist ja eda-

siliikumist. Vähe nõtkuv suusk lohust läbi minnes võtab hoo kinni, kuna nõtkuv annab hoogu juure.

Suusasidemed. Suusatamise juures etendavad suurt tähtsust suusasidemed. Varem tarvitati suusasõiduks teravninaga saapaid ja jalg liikus ninarihmas. Sel oli aga see pahe, et jala liikumine ei võimaldanud suuska nii juhtida nagu tarvidus nõudis. Varem tarvitati ka pehmet sidet, kuna nüüd on soovitatavad rauast klambrid, nagu neid meil mõnedel mäesuuskadel olemas. Et klambrisideme juures jalg klambrist ei tuleks tahapoole välja, selleks tarvitatakse umbes $\frac{3}{4}$ m. pikkust ja $2\frac{1}{2}$ sm. laiust rihma. Klambritel on püstloodis rihma laiused lõhed sees. Rihma üks ots kinnitatakse ühe poole klambri lõhe külge, rihm viiakse ümber kanna ja vaba rihmaots pistetakse teise poole klambri lõhest läbi. Nüüd tõmmatakse rihmaga jalg klambrisse kõvasti kinni, vaba rihmaots viiakse tagasi tulnud teed mööda ja kinnitatakse nii kinni, et lahti ei tule. Norras ja Soomes tarvitavad suusavõistlejad vaskklambri sidet. Vaskklambri side seisab selles, et suusasaapa talla alla on vaskplaat kinnitatud, millel umbes 5 mm. kaks auku sees. Suuskadel on vastavalt 2 sama jämedat vaskpulka. Saabas asetatakse nende pulkade otsa. Et saabas pulkade otsast ei tuleks, on suuskadel mõlemal pool ääres hingedega vaskklambrid.

Suusasaapad. Murdmaa suusatamisel peab olema kõva talla ja ninaga saabas. Saapapealse alumine osa peab juhtnast olema, et oleks veekindel, pealt aga pehme nahk, et ei väsitaks põida ja ei tuleks jala hõõrumist ette. Tald peab tingimata olema õmmeldud. Soovitav oleks ka rant, see ei vaeva varbaid ja pöördel on jalg tugevam. Suusal jala asukohal on soovitav kumm ehk tsinkplekk, sest need ei võta lund kinni.

Suusakepid. Varem tarvitati suusatamisel pikki keppe, kusjuures kiirust saavutati peamiselt käte tööga, kuna jalad vähe kaasa aitasid. Suusatamise üleviimisega tasaselt maalt ebatasasele maastikule ja metsa, võeti tarvitusele lühemad kepid. Põhjuseks oli see, et metsas suusatajal tuleb tihti pugeda ja küürutada ja pikkade keppidega võib jääda kergesti rägastikku kinni. Keppide pikkusel erimäära ei ole, nad oleavad suusataja pikkusest.

Kepi rihmad. Kepid rihmadeta on tülik, sest nad võivad libiseda kergesti käest, seepärast peab neid kogu aeg kõvasti kinni hoidma, mis on ilmaaegne jõukulutus. Kepi rihm on umbes 3 sm. laiune pehme nahkrihm, mis mõlemast otsast on kinnitatud kepi ülemisele otsale. Rihm peab olema nii pikk, et käsi vabalt mahub sisse.

Kepi rõngad. Kepi alumisest otsast umbes 10 sm. kõrgusel asub kerge alumiinium- või vitsrõngas Mida suurem rõngas, seda suurem kandejõud. Rõngastel on sees 6 rihmsidet, mis suurendavad kandepinda ja lume kogumist rõngastele eemaldavad. Kui rõngastel on ainult 3 ehk 4 sidet, kogub lund rõngastele ja rõngad lähevad lumest läbi, mis takistab käte tegevust ja kiirust.

Suuskaade valik. Suusk peab olema valmistatud kasepuu lõmmust, millel suurem vastupidavus kui südamiikul. Puu toim peab jooksuma piki ja päri suuska. Aasrakasv peab olema paralleelne või vähe langus suusa tallale. Oksad suuskades ei ole soovitatavad; läbikasvanud ja kobaratena asuvate okste eest tuleb hoiduda. Lubamata on oksad, kui nad asuvad otsade pool, sest sealt murduvad suusad harilikult. Suusa põhjajoon peab jooksuma õigelt. Suusal ei tohi olla ükskiäär kiivas, see annab vale jooksusuuna suusale. Suusa alg- ja lõpupind peab olema loodis. Suusa kaar-kesknõgu peab olema ühetasane. Võistlussuuskaade valikul tuleb pidada silmas, et oleks harvemad kiud, see on kergem ja tõrvamisel võtab tõrva sügavamale sisse, mis hoiab vettimast. Suuskaade ostmisel tuleb pidada ka seda silmas, et vastamisi põhjodega kokkupandud pikkadel suuskadel harilikult peab vahe olema 4–5 sm., liig suur vahe ei ole soovitav, sest see takistab kiirust.

Riietus. Suusaspordi harrastajatel on vabadus riietumises. Kõige soovitamam oleks, kui asetada ihule pehme trikoo-särk, mis võtab higi sisse, pealegi on trikoosärgil pehme tihe riie, mis ei lase tuult läbi, ja samasugused püksid Tuulekindel, tihe ja sile riie on sellest veel hea, et ei võta lund külge, nagu karvane sviiter. Pärast suusatamist ei ole soovitav higist pesu selga jätta, hea on võtta soe dush.

Suusa tõrvamine. Suuremat tähelepanu tuleb panna suusa tallale, et ta oleks

hästi tõrvatud. Tõrvamiseks on soovitatav mämitõrv. Kulunud suusk asetada tallapoolse pinnaga tulelõkkele. Lõkkel tuleb soendada suusa pinda ühetasaselt. Pärast seda määratakse pintsliiga suusatahallad tõrvaga. Tõrvamiseks tarvitatakse soendatud tõrva, sest see imbub paremini sisse. Pärast määrimist soendatakse suuska niikaua, kui pealemääritud tõrv hakkab keema ja sünnitab valget vahtu. Need kohad, kus tõrv rohkem sisse imbus, tuleb uuesti määrida ja soendada. Pärast seda tuleb pühkida riidetükiga järeljäänud osad maha ja soendada uuesti kuni pind kuiv ja ei määri enam. Pärast tõrvamist tuleb vaadata, kas suusk ei ole õigunud välja. Kiiva tõmbunud koht määratakse uuesti tõrvaga, soendatakse ja katsutakse õgvendada. Et suusk ei vettuks, peab teda ka pealt tõrvama. Sarnaselt tuleb ka suuski tõrvata enne seismajätmist suveks.

Suusa määrimine. Tõrvatud suusk ei libise iga ilmaga ühevõrdselt; et suusk hästi libiseks, tuleb enne suusatamist teda määrida määrdega, mis koosneb rasvast, vahast, parafiinist jne. Määrde valik oleneb ilmastikust, vastavalt sellele tarvitatakse kas pakase või sulailma määret. Mägedel suusatamise juures tarvitatakse erimääret.

Suuskaade hoid pärast tarvitamist. Pärast tarvitamist peab suuski, sidemeid ja keppe puhastama ja kuivatama. Pärast seda pannakse suusad kokku, põhjad vastamisi, otsad kinnitatakse klambritega ja kesknõgu vahele asetatakse klots, mis ei lase õgvendada suuski. Klotsi paksus oleneb suusa pikkusest ja painduvusest, painduvamal suusal paksem, kõval õhem. Liig kuivas ja soojas ruumis ei ole hea hoida suuski, pragunevad ja tõmbuvad kiiva. Organisatsioones, kus palju suuski, on soovitatav suusad panna selleks valmistatud toele. Tugi seisab koos kolmest sirgest latist. Üks latt on eesotsa all, teine taga ja kolmas keskel. Keskmise latt on teistest kõrgem, mis annab ja hoiab alal suusal õige kaare. Suusad asetatakse üksteise kõrvale, lattidele ja suuskade peale iga alloleva lati kohale asetatakse vastava paksusega latid, mis annavad järgmisele suuskade korrale nõuetava painutuse. Pealmised latid kinnitatakse kruvide või klambrite abil alumiste lattide külge kinni. Nii-moodi asetatud suusad ei õgvene ja ei

tõmbu kiiva suve jooksul, mistõttu ei kaota oma väärtust.

Võistluste korraldamine. Platsi-teenkorraldaja märgib kaardile tee sihi ja kontrollpunktid. Rahvusvahelised määrused ei näe ette, et tee peab olema mõõdetud täpselt meetri peal. Kaardil väljavalitud tee sõidetakse enne võistlust korraldaja poolt läbi ja märgitakse lipukestega. Lipukesed tulevad üksteisest nii kaugemale asetada, et paistaksid sõitjale silma. Tee peab olema teada antud varakult enne võistlusi võistlejatele.

Õige määruste täitmise järgi valvab peakohtunik, kelle hääl on hääle pooleksminemisel mõõduandev. Sekretär hoolitseb, et võistlusest tehakse õige protokoll. Enne võistlusi peab valmistama sekretär võistlustabeli, kus oleksid kõigi võistlejate nimed. Peakorraldaja valvab, et võistlus-käik läheks ladusasti, hoolitseb tehniliste abinõude eest ja kutsub võistlejad starti ja kohtunikud kohale. Starter lahendab kõik minemisesse puutuvad küsimused. Ajamärkijad (vähemalt kolm) tähendavad iga ühe võistlusaja üles; kui kaks kella näitavad ühesuguse aja ja kolmas erineb neist, siis on kahe kella näidatud aeg ametlik, kui kõik kellad erinevad, siis on keskmine kell ametlik. Igal võistlusest peab viibima arst ja andma abi õnnetutel juhtumustel, ühtlasi ka pikamaade võistluste eel vaatama võistlejaid järele, kas nad võivad võtta võistlustest osa.

Hüpete juures peab olema peale nimetatud kohtunikude veel kaks kohtunikku, kes arvestavad lendu, seks asuvad nad mahakukkumise kohale. Lennu kaugus võetakse kohe jala kohalt mahakukkumisel, täpsusega 1/2 meetrit.

Start. Suusaninad asetatakse üle startjoone nii, et saapaninad oleksid joone peal. Starter ütleb aja, millal välja minna ja kui 5 sek. ajast puudub, loeb starter iga puuduva sekundi kuuldavalt välja, näit., neli, kolm, kaks, üks; „üks“ lugemisega lahku võistleja stardist. Finish võib olla kas stardi kohal, või uuel kohal kuid milgi tingimusel mitte kõrgemal endisest. Finish loetakse kui võistleja jalg või kehaosa puudutas joont. Suuski võistlustel võistleja ei tohi vahetada; nii ei tohi ka vahetada keppe ja sidemeid. Vahetada võib neid ainult murdumisel või katkemisel. Kontrollpunktid peavad olema varustatud tagavara suuskade ja nende tarvetega, kust võistleja

neid võib saada. Võistleja ei tohi käia võistlusmaad jala, seks suuski alt ära võttes. Joogi-söögi punktide asetus ja arv ripub korraldajatest. Normaalselt on 30 km. suusateel üks punkt ja 60 km. teel kaks punkti. Punktis peab olema saadaval piima, suhkruvett ja mitmesuguseid toitvaid võileibu. Võistlejate vahel, üksteise aitamine, individuaal võistlustel on keelatud.

Teatesuusatamine on sarnane harilikule teatejooksule. Esimestel võistlejatel on paelaga kaelas võistleja number. Kui keegi esimestest jõuab posti juure, võtab numbriga kaelast ja asetab selle teise kaela. Huvitavamatest ja kasulikumatest õpetlikkuse mõttes on orienteerumise suusatamine. Enne võistlust antakse igale võistlejale kaarti, märgitud punktidega ja kompassiga kätte. Võistlejad lastakse välja iga 2 min. järele, et võistlejad üksteist ei näeks. Neid võistlusi võib ka pidada 3—4-meheliste gruppide vahel.

Suusasammud. Tõuge kätega. Suusataja seisab sirgelt suuskadel, jalad üksteisest suusa laiuselt eemal. Käed sirutatud keppidega ette, kusjuures kepi alumised otsad on tahapoole hoitud ja toetatud vastu lund. Keha kallutus ette, tõus kergelt varvastele, põlved vähe kõverdada ja siis kätega tõuge keppidele anda, kuni käed sirguvad taha. Ühes käte tahaminemisega sirguvad ka jalad põlvedest, kuid keha väike kallutus jääb ette püsima. Uut tegevust algame niisama, seks toome kepid ette ja asetame nad seisu, nagu algseisus ette nähtud.

Käte tõuge ühe jala aitamisega. Sel momendil, kui kepid toome ette ja tõukamist algame, laseme ühe jala edasi libiseda. Tagaseisev jalg annab väikese tõuke ja tuuakse kohe eelseisva jala juure.

Harilik samm. Vasak jalg teeb libiseva sammu ette ja parem käsi samal ajal teeb kepigaga tõuke. Sedasama vastupidiselt. Kogu tegevuse juures keha hoid vaba, väikese kallutusega ette. Vahelduv samm sünnib samuti nagu harilik samm, kuid ainult selle vahega, et iga sammu aeg ei tõugata. Jäetakse üks käetõuge vahele. Seda sammu tarvitatakse mägedel ja künklikel maastikul, kus igakord ei saa tõugata. Siin võib ka 5—6 sammu pealt tõugata. Et seda sammu

kergem oleks õppida, tõugata siis kui juhtub.

Pööre kohal. Algseisus tõstetakse parem jalg (vasak jalg) ühes suusaga sirgelt ette üles, niivõrd, et suusk hõljuks vertikaalselt õhus, siis pööratakse suusats ots endast väljaspoole niivõrd, et suusk sattuks, astudes temale, otsaga tahapoole. Järgnevalt toetatakse kepid maha ja tuuakse teine suusk järele. Seda pööret saab teha ainult keskmiste ehk lühemate suuskadega.

Väikesest mäest ülesminek. Keha tasakaal vähe eeljalale, see takistab tagasilibisemist. Ülesminek mäest ei sünni libiseval sammul, vaid astudes, mis tagasilibisemist takistab. Mida madalam mägi, seda pikem samm. Kepid tulevad taga hoida, mis annab kindlamat tuge. Väikesest järskmäest ülesminek otsesilhis on võimatu. Suusataja asub küljega mäepoole ja surub mäepoolsed suusaääred maha. Mäkke ülesminemisel enne astuda mäepoolt suusaga samm ülespoole ja siis alumisega järele. Kepid on astumisel toeks tasakaalu hoidmiseks. Suurest mäest ülesminemisel on kõige otstarbekohasem siksakiline ülesmineku viis. Madalast mäest allalask. Jalad koos, üks jalg teisest vähe ees. Keha raskus vähe ettepoole ja põlved kõverdunud. Laskumise juures peab hoidma keha lõdvana. Käed keppidega vabad — taga. Järskmäest allalaskumine sünnib niisama kui madalastki mäest, ainult põlved rohkem kõverdunud ja kere ettepoole painutatud.

Hüpe. Enne trampliinile jõudmist kõverdada põlvedest, et võiks anda suuremat tõuget hüppe momendil. On suusaninad jõudnud trampliini ääreni, siis keha ette ja üles sirutada, mis annabki suusatajale hüppe hoo. Käed teevad sel momendil, kui suusataja õhku tõusnud, kõrvalliigutusi tasakaalu hoidmiseks. Keha seejuures kallutatud vähe ettepoole. Mahahüppe juures jalad põlvedest kõverdada, mis aitab kukkumise hoogu vähendada ja libisedes edasi vasak ehk parem jalg ette viia, tasakaalu hoidmiseks. Suusad peavad puutama mahatulekul ühe korruga lund. Kepid jätab hüppaja maha kas juba mäest allalaskumise momendil või enne ärahüpet trampliinil.

Ametlik osa.

Käsukiri 3. veebruarist s. a. nr. 8, siseministeeriumile.

Viru-Järva abiprefekt Narvas Albert Lapman on kinnitatud Võru-Petseri abiprefektiks Petseris, arvates 1. veebruarist s. a.

II. jaoskonna politseikomissar Tartus Roman Pavian on kinnitatud Viru-Järva abiprefektiks Narvas, arvates 1. veebruarist s. a.

Kriminaalassistent Tartus Karl Kikkas on kinnitatud II. järgu kriminaal vanemaks assistendiks sealsamas, arvates 1. veebruarist s. a.

Kriminaalpolitsei vanem agent Tartus Voldemar Reinbaum on kinnitatud II. järgu kriminaal-assistendiks sealsamas, arvates 1. veebruarist s. a.

Politseidirektori käsukiri 4. veebruarist s. a. nr. 36.

Siseministri käsukirja nr. 72 põhjal korraldatud politseiametnike ametoskuse katsed on seekord lõppenud ja katsekomisjon võtnud kokku tagajärjed. Need tagajärjed näitavad, et meie politsei seisab sel kõrgusel, et rahuldavalt täita oma ülesandeid. Katsumisel on olnud 266 ametnikku ja neist on 85% näidanud rahuldavaid teadmisi kõigis ainetes, mida käsitati katsumistel. Ülejäänud 15% ei ole nõrgad üldiselt, vaid ainult mõnedes üksikutes ainetes; üldiselt nõrkade teadmisega ametnikke on olnud ainult üksikuid.

Eriti paistab silma paremuse mõttes Pärnu abiprefektuur esikohal, siis Võru-Petseri prefektuur, Petseri abiprefektuur ja Tartu-Valga prefektuur, sellest eriti Valga jaoskond. Neis oli märgata, et juhid on võtnud asja tõsiselt ja on ettevalmistusi korraldanud, mis ka selgesti avaldus katsumistel tagajärgede ühtluses ja seaduste tundmises.

Avaldan siinkohal oma tänu nimetatud asutuste juhtidele ja nende lähematele kaastöölisele hoole ja vaeva eest ametnike ettevalmistamisel ja veel eraldi Valga jaoskonna politseikomissarile Grünbergile ja Pärnu abiprefektuuri sekretärile Põldsamile.

Katsealustest paistavad silma heade teadmiste ja oskuste poolest konstaabel Kahn — Tallinnast, kriminaalpolitsei sek-

retär Koff — Viljandist, asjaajaja Kuku — Valgast ja asjaajaja Pöld — Tartumaalt, kellele avaldan teenistuse nimel tänu.

Mõnes jaoskonnas torkas silma teatud passiivsus katsumiste vastu, ja ametnike ettevalmistus oli jäetud nende endi hooleks. Siin oleks komissarid pidanud tundma rohkem huvi asja vastu, jälgima rohkem alluvate ametnikkude ettevalmistustööd ja neile aitama kaasa.

Nendele ametnikkudele, kelle teadmised mõnedes ainetes osutusid nõrkadeks, võimaldatakse end täiendada ja määratakse uued katsumised ainetes, milles nad olid nõrgad. Katsumiste aeg antakse aegsasti teada.

Loodan, et tulevikus politseikomissarid, kui otsekohesed juhid kohtadel, pööravad enam tähelepanu alluvate teenistusoskusele ja teostavad ka ametnikkude teadmis- ja oskuse kontrolli. Mida paremini tunneb ametnik seadusi, seda julgemini ja edukamalt võib ta täita ülesandeid, seda vähem tuleb eksimusi ja seda kergem on teenistuskohuste täitmine nii alluval kui ka juhtival ametnikul.

Samuti loodan, et kõik ametnikud jätkavad ka edaspidi samasuguse innuga oma teadmiste täiendamist, et tõusta sellele tasapinnale, millel tahetakse näha eesti politseinikku.

N. Reiman,
politseidirektor.

Politsei peavalitsuses on registreeritud ajakiri „Tee ja Tehnika“, hakkab ilmuma ajakirja „Eesti Raudtee“ asemel Tallinnas kord kuus, väljaandja — kirjastusühisus „Eesti Raudtee“, vastutav toimetaja Ernst Toomase p. Grünberg. Ajakiri „Tee ja Tehnika“ trükitakse Tallinnas, „Kiri“ trükikojas.

Politseidirektori määrusega on tühistatud: Viiratsi vallas, Mustapallil elutseva Johannes Kadai, Tallinnas Vaestekooli tän. nr. 26 elutseva Karl Matsi p. Kaarmani, Nõmmel elutseva Karl Gustavi p. Kiho, Mäksa vallas ja asunduses elutseva Rudolf Rasina, Lümmada vallas, Koimla külas elutseva Mihkel Reediku p. Niit'i, Esna vallas elutseva Arnold Johani p. Lebeniti, Einmani vallas, Aavere külas elutseva Jaan Roosi, Liigvalla vallas,

Piibe asunduses elutseva Aleksander-Theodor Pello, Nõmküla vallas, Jõgisoo külas elutsevate Aleksander Klasse ja Jaan Pommeri, Türi linnas elutseva Jüri

Ado p. Luhti, Kärü vallas elutseva Johannes Jaani p. Neidlich ja Albu vallas elutseva Jüri Mihkli p. Kandelini laske-riista hoidmise ja kandmise load.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Preiholm, Paul, v. a. Pranglisaarte vallaval. 22. 1. 20. a. nr. 201. (11187)
Vahho, Riido, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 17. 12. 19. a. nr. 4662. (11188)
Nõmm, Hindrek, v. a. Tall. linna pol. sadama jsk. ülemalt 1922. a. (11189)
Tamm, Johannes, v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 8. 1. 24. a. nr. 36. (11190)
Obermann, Hans Hansu p., v. a. Kaiu vallaval. 4. 5. 20. a. nr. 97. (11202)
Penter, Mihkel Jüri p., v. a. Kaiu vallaval. 6. 5. 20. a. nr. 102. (11215)
Sersandt, Helene Jüri t. v. a. Rapla vallaval. 24. 8. 22. a. nr. 30. (11216)
Kristall, Valfried Johannese p., v. a. Triigi vallaval. 13. 1. 25. a. nr. 3. (11217)
Kilkans, Hans Hansu p., v. a. Rapla vallaval. 21. 8. 21. a. nr. 2401. (11218)
Lind, Helga Karli t., v. a. Kohila vallaval. 25. 9. 21. a. nr. 2429. (11219)
Rinaldo, Johan Jüri p., v. a. Ingliste vallaval. 8. 12. 20. a. nr. 61. (11220)
Triikman, Ann Ado t., v. a. Rapla vallaval. 23. 3. 20. a. nr. 2040. (11221)
Mirma, Miina Jüri t., v. a. Kabala vallaval. 22. 12. 19. a. nr. 26. (11222)
Groosenberg, Aleksander Jaani p., v. a. Kuimetsa vallaval. 19. 12. 19. a. nr. 91. (11223)
Kiud, Marie Mardi t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 28. 11. 27. a. nr. 468. (11225)
Pruuli, Jaan Tõnise p., v. a. Kohila vallaval. 31. 12. 24. a. nr. 208. (11227)
Valk, Hans Pritsu p., v. a. Kohila vallaval. 9. 1. 20. a. nr. 1094. (11228)
Tõus (Tõns), Hans Tõnu p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 1923. a. nr. 1335/092236. (11229)
Kerbak, Johannes, Kaie p., v. a. Rapla vallaval. 21. 12. 22. a. nr. 28. (11231)

- Sigur, Martha Karli t., v. a. Triigi vallaval. 7. 5. 26. a. nr. 45. (11232)
Schmidt, Hindrek Karli p., v. a. Triigi vallaval. 3. 4. 20. a. nr. 971. (11234)
Anton, Anna Mardi t., v. a. Vaimastvere vallaval. 28. 12. 19. a. (11235)
London, Jaan Jaani p., v. a. Järvakandi vallaval. 24. 4. 20. a. nr. 1326. (11236)
Viikberg, Leena Jaani t., v. a. Rapla vallaval. 30. 10. 24. a. nr. 533. (11238)

Käesolevaga teatab Tallinna Politsei Spordi Ringi Juhatus, et ringi **korraline aasta**

üldkoosolek

(põhikirja § 23. alusel) peetakse prefektuuri ruumes teisipäeval 21. veebruaril s. a. kell 17.

Päevakord:

- 1) Koosoleku avamine.
- 2) Koosoleku juhataja ja protokollkirjutaja valimine.
- 3) 1927. a. tegevuse aruanne.
- 4) Revisjoni komisjoni aruanne.
- 5) 1928. a. eelarve kindlaksmääramine.
- 6) Juhatus ja revisjonikomisjoni liikmete valimine (phk. § 17. järgi).
- 7) 1928. a. liikmemaksu kindlaksmääramine.
- 8) Jooksvad asjad ja läbirääkimised.

Märkus: Koosolekule pääseb 1927 a. liikmekaardi ettenäitamisel. Ei ole ilmunud kell 17 tarvilik arv liikmeid, peetakse pool tundi hiljem uus koosolek, mis kokkutulnud liikmete arvule vaatamata on otsusevõimeline.

Juhatus.

Kuulutus.

Põltsamaa jaoskonna politseikomissar Viljandimaal annab teada, et 1. märtsil 1928. a. kell 11 hommikul müüakse Kõo vallas, Kõo asunduses

e n a m p a k k u m i s e l

Aleksei Aviku päralt olev varandus, mis koosneb 2 lehmast, 1 lambast, 7 kanast, 1 adrast, 1 saest ja muust majapidamise inventarist, hinnatud 163 krooni peale, riigi ehituslaenu ja muude maksude sissenõudmiseks.

Müüdavaid asju ja loomi võib näha oksjoni päeval

Pakkumine algab hinnatud summast.

Põltsamaal, 3. veebr. 1928. a.

Nr. 01095/01094.

Politseikomissar.